

Latweeschu Urwises.

Ur augstaß Geweschanas = Rummissiones sinu un nowehleschanu.

Nr. 38. Zettortdeenâ 18tâ Septemбера 1830.

Jelgawa 17tâ Septemбера.

Lihds 9tu Septemбера pee Ribgas obsta 902
kuggi bij atbraufuschi un 845 isgahjuschi.

No Jaun = Saules.

Dhradesmita un ohtra deena labbibas (August) mehnescha fcha gadda, bij diwfabrtiga
augsta un fwehta deena pee mums, jo mehß swin-
nejam to krohneschanas deenu muhsu wissischeh-
liga Runga un Keisera Nikolai ta Pirma,
Patwaldineeka wiffas Kreerwu walsts, un Win-
na wiffaugstaka laulata drauga un gasspaschas
tahß Keisereenes Aleksandras Weodos-
rownas, preezigi un pafemmigi to wiffspheh-
zigu debbesß tehwu teikdami un luhgdami, fa
wimßsch sehohß Swaiditus, kas Sawas plaschas
walsts aplainotaji irr, jo prohjam sawâ farga-
fchanâ nemtu, un wiffu Winnu augstu Keisera
namnu un ustizzigus pawalstneekus baggatigi
fwehtitu!

Zamni paschâ rihtâ tappe arridsan no muhsu
Kursennes zeeniga Superdentes kunga muhsu
Jaun-Saules jauns muhru Deewanams, kam
preeksch trim gaddeem un ischetrahm neddelahm
gruntsakmins listß kluis, un kas taggad no ah-
renes kâ no eekschpuffes jo labbi un jauki pusch-
kohß irr, par basnizu eefwehtihß. Ne tabli no
basnizas bij leeli gohda-wahrti uszelti, un mah-
zitaji nesse tohs basnizas fwehtus rihtus un fweh-
tu bihbeli. Tad fwehtu dseefinimu pabeiguschi,
teize Sezawas mahzitais to pirmu lihdsibu preeksch
basnizas durwim; Baußkas zeenigs pilskungs un
Krohaa basnizu preekschneekß atflehdse tahß bas-
nizas durwis un flawedama ta draudse eegahje
jaunâ basnizâ, kur zeenigs Superdente kungs

tohs fwehtus rihtus un bihbeli us altari nolizzis,
to eefwehtischanas = rumnu un luhgschanu turreja,
un blakkam winna wehl septini mahzitaji pee al-
tara stahweja. Wezz = un Jaun-Saules mahzi-
tais teize to spreddiki par Dahwida dseef. nod. 50,
15 — 16 un Baußkas prahwestß un basnizas tee-
faskungs, Wezz = Muisschas wezzakais mahzitais
fazzija to beidsamu lihdsibu. Wahz draudse
Bahrballes mahzitais to pirmu lihdsibu preeksch
basnizas durwim, un Baußkas wahz draudses
mahzitais to pehdeju. Wezz = un Jaun-Saules
Grahws un dsintskungs, kas Moskawas pilfeh-
tâ miht, bij no schehligas sirdß fcho jaunu Deewa-
namma altari, ar farkana wadmalla altara dekki,
un spreddita krehfla-dekki, ar diwi augsteem jo bran-
geem altara luktireem un trim kohschahm wasku-
fwezehm apdahwinajis un winna weetneekß
Wezz = un Jaunsaules walbineekß, zeenigs Major
no Arnoldi kungs, kas fcho jaunu basnizu jo
glibtschi kohpis, bij lihds 60 weefus Wezz-Saules
leelâ muisschâ us maltiti luhdsis. Lai nu fchi
jauna un jauka Jaunsaules basniza no wiffspheh-
ziga Deewa fargata, augsteem un zeenigeem fun-
geem, kas zaur uszelschanu, kohpschanu un scheh-
ligu apdahwinaschanu farwu gohda wahrdu pee-
mimmeschanu us raddu raddeem dibbinajfchi —
us dauds gads sinteneem schai mihlai kristigai
draudsei par daudsfahrtigu dwehseles preeku un
fwehtibu buhtu! Lai Deews dohd, fa nu mehß
drihs arri to glibtschu ustaisfchanu tahß Wezz-
faules basnizas redsetum, jo fchi Wezz-Saules
basniza no kohka taifita, appaksch salmu jumta,
taggad jau 135 gaddus stahw.

Kahrßs Lukau,
Wezz = un Jaun-Saules mahzitais.

Tas semneeks ar abholu furwi.
(Stahst.)

Weens semneeks, Fam dandf abholu fawâ dahrsâ bij, apnehmahs fawam jaunam dsintfungam weenu furwi pilnu abholu noneft. Wînsch ismekleja tadehl tohs labbakus, un neffa us muischu; bet tif fo tas bija muischas fehtas ruhme eegahjis, tad fatikka tas diwi leelus sinuffi apgehrbtus Alpyus (Alffen), kas tuhliht us to abholu furwi usmahzahs, un tohs sinuffakus no teem istehreja. Tas semneeks, kas nekad tahdus swehrus bij redsejis, dewa teem labbudeenu, un laida darriht, kas teem ween patikka, jo tas tohs par ta jauna funga behrneem turreja. Vehz tam gahje tas, un neffa tam zeenigam fungam, kurfch zaur lohgu tohs sineklus noffattizees bija, tahs paleekas no teem abboleem. Kad tas nu fawu dahwanu nodewis bij, waizaja winnu tas fungs sineedamees: kapehz tas winnam to furwi naw pilnu atneffis? Tas bija ittin pilns, zeenigs fungs, atbildeja tas weenteefigs wihrs, bet juhfu jauni fungi, kas man pee eenahschanas fatikkahs, us to furwi uskritta, un wissu kas truhst isnehma.

J. P.

Meitina upmallâ.

Weena masa meitina, kahdus 6 woi 7 gaddus wezza, fehdeja ar fawahm puffehm spehlebama pee uppes krafta; uppite aishwehja un starp krummeem itt palehni tezzeja. Wiffas masas puffites pa mallahm, wiffas sahlites, katra lappina, katre flaitais kohks, elkfnis ar spihdoschahm lappahm, tà kâ eewina ar balteem seedineem, geedrais debbes un mihla faulite, wiss tur atspihdeja un spihgulojahs. Tas lohfi patikka tai masai meitina; bet wissuwairak tai patikka fawa pascha jauka gihme, kas winnai no tihra skaidra uhdena atspihdeja. No preekeem plaukstinds fisdama ta sakka: ak, kahda es sinuffa un jauka, kâ manni waidfimi farkst, kâ spihd mannas sillas aytinas, kahda gludda manna peerite, kâ sinhdura manna masa muttite, kahdas baltas man-

nas rohziņas! Tâ schi masa nerrite sinhdidama usteiz wissu fawu augminu, un kâ fawâ paschâ gihni eemihledamees ilgi tur fehdeja. Peepefschi tappe tas lehnais uhdens neskaids, un no masem wilneem jaukts, (palaidneeki sehni bija augschpuffe afminus jeh kohfus eemettufchi), un winnas jaukais gihmis tappe nu uhdeni kâ rausiht farausihts, tē garri issteepst, tē plaschi saspeests. Ar nobailehm truhlahs Annite un aishfrehja pee mahtes, tai to subdsetees, ka winnas jauka bilde uhdeni famaitata effoti. Schi uppite warr tew labbu mahzibu doht, mihla meitir, fazzija ta gudra mahte. Ramehr tawa dwehsele buhs tihra no grehkeem, un tu patti nenoseedfiga, lehna, klaufiga un mihliga, tanehr taws gihmis un wiss taws auguns buhs jauks un patihkams, kâ tawa bilde tihra uhdeni tew patikka; bet kad nilnims tewi pahrem, un flitkas eeraschas tawâ firdi eemahjo, tad nohst wiss glihtums, wiffa mihliba! Peeinini tadehl arween to jauku bildi upmallâ, pirnas ta zaur uhdens-fajaukschannu farauftita kua, un turri tawu dwehfeli tihru un spohdru kâ speegeli, un tu buhfi mans un wissu zilweku preeks, kamehr tu dsihwofi.

Annite lifka schohs gudrus wahrnus labbi weh-râ, un ja us preekschdeenahm tai ir kahdu reisi nifnims gribbeja prahâ schautees, tad tuhda aistezzeja upmallâ, bildi mekledama, un ik reises labbaka un pahrnahzita mahjâs nahze, jo deenas mihligaka palitdama.

C. M — r.

Tas funs un flitks zilweks.

Weens fungs, kurfch tanni semmē ar wahrdu Warwik, isjahjis bija, atraddahs ne dohmajoht, widdu weenâ meschâ, no fawa usfizzama pawaditaja, weena leela funna atstahs. Wînsch fauza fawu zella-beedri ilgi, bet pawelti, un jahja pehdigi faufdans, weenu puss juhdsi atpakfal. Nu atbildeja winnam no ta mescha dsiltumeem weena funna reeschana, kurreu kas tuhda par to balfi fawa funna pasinne. Wînsch swilpoja un fauza, bet tas funs ne nahza, tiffai

rehja wehl wairak. — Tas kungs tai balfei pak-
kat jahdams nahja eefsch weeneem beeseem fruh-
meem. Schè sagrahbe winnu schauschallas, jo
tas eeraudsjia weenu no flepkaweem nokautu see-
wischki. Tas suns stahweja tam lihkam klahst,
un laisija winna bahlu gihmi. Ta nelainniga
bija zaur nascha duhreneem nokauta. — Kad nu
tas kungs fewi pahrlleezinajees bija, ka schè ne
kabda palihdsiba noteekama ne effoht, kahpa tas
atkal sawam sirgam muggurâ un jahja tablak,
gribbedams scho notiffkumu pirimâ tuwakâ fahdschâ
sinnaimu darriht. Bet tik ko bij tas us leelzelka
tizjis, tad dewahs winna suns — kursch tam
lihds turreni paklausfigi bij lihds nahzis — peepe-
fchi un ar warru tanni meschâ atpakkal. Par
kadbahm minnuteem pehz tam, brehze tanni me-
schâ weens zilweks, ka appakfch flepkawu rohkahm
pehz glahbschanas. Tas kungs speedehs eefsch
teem beesuneem, no kurreem ta balfs atffanneja.
Zè stahweja tas suns, ar atwehrtu mutti un soh-
beem us weena brangi apgehrbta wihra, kursch
affinains us semmes gulleja. — Tas suns bija
tik negants tappis, ka tas ne buht ne lahwahs
fewi apfauktees, tik rahdidams zaur sawu astes
mehtaschamu, ka winsch to balfi sawa kunga gan
pasihstohst, un ne atkabhahs ne weenu sohli at-
pakkal, bet weenahdi ween tihfoja us ta swe-
schineeka rihkli fert, kursch turpretti fewi zeek
warredams ar faplehtstahm rohkahm gainijahs.
Pehdigi tik zaur leelu puhlamu isdewahs tam kun-
gam to summi apmeerinaht. — Tas suns bij zit-
kahrt prett katru zilweku lehns un mihligs. Kad
nu taggad tas us to ne pasihstannu zilweku tik
breesnigs bija tappis, eenahza tam kungam kas
prahâ, ko tas arr pehzak redseja, ka pateesi tâ
bija kâ dohmaja. Winsch apmeerinaja to ne
pasihstannu wihru, fahesja winna wahtes, un
luhdja to, winnam lihds tuwakai fahdschâi pak-
kat nahkt, kur winna ahrsteschana buhschoht
tapt apgahdata. Kad nu tas kungs redseja, ka
tam zilwekam weena launa firdsapfinafchana
bija, pahrlleezinaja tas tadehl to, ka tik lihds ka
winsch weenu sohli no ta atkabhpfchoht, tuhda
winna suns us weetas winnu faplehtfchoht. Zaur
schahdu draudeschannu fabaidihts, gahja tas swe-
scheneeks ittin meerigi lihds. Tas suns atkal peh-

du pakkal pehdu gahja teem arridsan pakkal un
ne islaida ne buht to swescheneeku no sawahm
azzim. Rohrteli tikkuschî nodewa tas kungs to
swescheneeku zaur azzu sihmehm tai waktei sawa
sunna, un gahja pats prohjam, ar to apfobli-
schanu, ka buhschoht weenu ahrsti atwest. Bet
pehz ihfu laifu atnahza winsch ar weenu teefas-
kungu un winna apbrunnoteem fullaineem. Tas
teefaskungs un tas swescheneeks luhfojahs weens
ohtram azzis, un winsch fazzija us to kungu:
„juhš sinejeetees gan, mans kungs, ja juhš scho
taifnu wihru, kâ weenu blehdneeku, sagrahbt
pagehreet? Es galwoju par winna nenoseedfibu.
Tas irr mans kaiminisch un labs draugs.“ —
„Un kad tas arri juhfu brahlis buhtu, fazzija
tas kungs, ir tad fuhdsu es winnu tahs flepka-
wibas dehl wainigu, kurreu tas tanni tuwâ me-
schâ padarrijis irr. Ne kawejeet juhš winnu
ilgati zeetumâ list, zittadi buhsheet juhš winna
lihds wainigais!“ — Lai nu dohma weens, kâ
pee scheem wahrdeem tam zilwekam notiffka.
Winsch stahweja stary zerribu un baileem, stary
dsihwibu un nahwi. Ilgi tee strihdejahs sawâ
staryâ, lihds kamehrt pehdigi tas suns ischfihra.
Tas suns ne beidsa ne kad apohschnaht weenu
fwahrku kabbatu ta swescha faskrambata zilweka,
kursch bija gultâ apgullees, un sawas drahnas
us weena krehsla nolizzis. Tas kungs zaur tam
pamuddinahs, kehra knaschi eefsch tahs peemin-
netas kabbatas, un iswille weenu affinainu drah-
nu. Tas teefaskungs nodrebbeja, tappa bahls
kâ mirrons un uskleedsa: „Ut Deews, ta drah-
na mannas meitas! Saundarritais, flepkawa,
tu effi winnu nokahwis!“ — Tas flepkawa nu
arr wairs ne leedsa to darrijis. Winsch bija to
waffaru papreekschu eefsch ta teefaskunga nam-
ma buhdams dsirdejis, ka winna meita, deenai
auftoht, buhschoht to no weena pasihstama is-
leenetu naudu noneft atdoht. Rahrigs pehz tahs
naudas, bija tas tai meital pakkal lihdis, un to
bes kahdeem eerohtscheem newainigu behrnu —
to meitu sawa wisflabbaka drauga — nokahwis.
Schi flepkawiba irr notiffkusi tanni gaddâ 1750.
Tas laundarritais tappe Londones pilksatâ kâ
pelnijis ar nahwi noteefahs. — Tâ darra leeka
naudas kahriba!

Teefas flubbinafchanas.

No Bauffas pagasta teefas tohy wiffi tee faaizinati, lam praffifchanas pee ta nomirruscha Zerraukstes faimneeka Rudfitu Geddarta irraid, lai pee faudeschanas sawas teefas eeksch to staryu no feschahm neddelahm, prohti lihds ztru Oktobera mehnescha deenu schi gadda, ar sawahm praffifchanahm un parahbischanahm peederrigi pee schihs teefas peeteizahs.

Bauffas pagasta teefa tai 21ma Augusta 1830. 1
 Tschlab Luppin, pagasta wezzakais.
 (Nr. 198.) Fr. Leh, pagasta teefas srihweris.

Preekfch ne ilga laika schinni pagasta aprinfi weens gaischu behrs firgs ar melneem farreem un melnu asti peeklibdis. Schi sinna tohy ar to peeteiffchanu fludbinata, lai tas, lam schis wirspeeminnehts firgs peederretu, wifwehlafti lihds ztru Oktobera schinni gadda, pee Rumbu muifchas pagasta teefas atfanzahs, jo wehlafti tas patz ubtropè pagasta lahdei par labbu, mafas un uskohpfschanas isdohfschanas behl, pahrhohts taps.

Rumbu muifcha tanni 4ta Septempera 1830. 2
 (Z. S. W.) ††† Frizze Sandersohn, pagasta wezzakais.
 (Nr. 61.) C. Ewertz, pagasta teefas srihweris.

Zittas flubbinafchanas.

Zuffchas wihna wahtes, fur stahbu kahpostu warr eetaifit, par lehtu naudu pahrhohtamas Todleben kunga bohde eeprettim Stephany namma. 2

To Schihdu fwehtku behl tas Remtenes tirgus scho gaddu netaps turrehts 14ta, bet 16ta Septempera deena.

Remtenè 15ta Augusta 1830.
 Remtenes muifchas waldischana.

Tanni nakti no 3otas us 3imu Augusta mehnescha schi gadda, Leijestitku faimneekam 2 firgi nosagti irr; weens bruhns firgs, 8 gabdu wezs, ar bleffi un balstahm pakkalkahjahm; ohtris behrs, leeks, kaulains firgs 12 gabdu wezs, ar masu bleffi. Kas no scheem firgeem sinnu warr doht, lai tas Dohbeles Latweeschu basuzfunga muifcha peeteizahs.

Lam Dilscha Gramsdes faimneekam Zauget Jahnim preekfch kahbahm neddelahm firgs, tumfchi puzfis ar smalku masu bleffi un 4 lihds 5 gabdu wezs, nosagts tappis. Wes tam wehl schim firgam abbi plakstini balti un appakfch astes baltas plekkes irr. 2

Naudas, labbibas un prezzu tirgus us plazzi. Nihgè tanni 8ta Septempera 1830.

		Sudraba nauda.				Sudraba nauda.	
		Rb.	Kp.	Rb.	Kp.	Rb.	Kp.
3	rubli 7 1/2 Kap. papihru naudas gelbeja	1	—	1	pohbs kannepu	1	—
5	— papihru naudas	1	34	1	— linnu labbakas surtes	2	—
1	jauns dahlderis	1	30	1	— flittakas surtes	1	50
1	pubrs rubsu	1	40	1	— tabaka	—	70
1	— tweeschu	2	—	1	— dselses	—	80
1	— meeschu	—	90	1	— sweesta	1	80
1	— meeschu-putrainu	1	40	1	muzza filtu, preeschu muzza	6	50
1	— ausu	—	65	1	— wihfshnu muzza	6	75
1	— tweeschu-miltu	2	50	1	— farkanas fahls	5	—
1	— bihbeletu rubsu-miltu	1	40	1	— ruplas leddainas fahls	6	—
1	— rupsu rubsu-miltu	1	15	1	— ruplas baltas fahls	4	—
1	— firnu	1	25	1	— smalkas fahls	3	60
1	— linnu-schklas	2	50	50 graschi irr warra jeb papihres rublis un warra nauda stahw ar papihres naudu weena mafsa.			
1	— kannepu-schklas	1	—				
1	— kimmenu	1	25				

Ist zu drucken erlaubt.

Im Namen der Civiloberverwaltung der Ostsee-provinzen. Regierungsrath H. Weiler, in Function des Censors.
 No. 437.